

Gemeente Middelburg kiest voor investeren in preventie Aschwin van den Abeele van Welzijn Middelburg

‘We hebben in deze coronatijd heel veel filmpjes gemaakt, onder meer over sporten, oefeningen die je thuis kunt doen en oefeningen die je buiten kunt doen. Die filmpjes worden doorgestuurd, hebben een sneeuwbaaleffect. Zo bereiken we veel nieuwe mensen. Daar gaan we zeker mee door!’ Aldus Aschwin van den Abeele, directeur-bestuurder van Welzijn Middelburg. Vóór de coronacrisis was zijn organisatie al begonnen met een project om kwetsbare inwoners digitaal vaardiger te maken. Het belang daarvan is de afgelopen maanden nog eens extra gebleken. De gemeente Middelburg stelde eind vorig jaar nieuw beleid vast dat is geënt op preventie, op investeren in ‘de voorkant’, om dure zorg te voorkomen.

‘Welzijn Middelburg is een welzijnsorganisatie die sociale, culturele en educatieve activiteiten organiseert voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen in de gemeente Middelburg,’ lezen we op de website van Welzijn Middelburg. ‘Deelnemen aan de maatschappij én je er in thuisvoelen. Welzijn Middelburg zet zich hiervoor in. Van “zorgen voor” naar “zorgen dat” is ons motto!’ De gemeente omvat de stad Middelburg en de dorpen Nieuw en Sint Joosland, Arnemuïden en Sint Laurens.

Op de website van Welzijn Middelburg is veel aandacht voor vrijwilligers in coronatijd. Onder de kop “Deel je ideeën over vrijwilligerswerk in de 1,5 meter samenleving” staan tal van richtlijnen, handreikingen en concrete voorbeelden, maar worden vrijwilligers zelf ook nadrukkelijk uitgenodigd met ideeën te komen.

Hoeveel medewerkers en hoeveel vrijwilligers heeft Welzijn Middelburg?

‘Wij hebben 39 medewerkers en ongeveer 50 vaste vrijwilligers. Voorheen hadden we er honderden, maar tegenwoordig ondersteunen we alle vrijwilligers(organisaties) in wijken en dorpen van de gemeente Middelburg. Dat kan variëren van het ondersteunen van vrijwilligers van de scouting of van sportverenigingen tot buurtinitiatieven van inwoners. Zo zag je bijvoorbeeld dat inwoners wilden koken voor kwetsbare inwoners in hun buurt. Dan kunnen zij vanuit Welzijn Middelburg ondersteuning en advies krijgen. Vóór de pandemie hadden we al allerlei trainingen voor vrijwilligers online staan. Bijvoorbeeld voor bestuurders van stichtingen of verenigingen. Door de pandemie is die digitalisering in een stroomversnelling gekomen. We hebben meerdere trainingen op ons Kennisplatform voor Vrijwilligers. Daarvoor werken we ook samen met bedrijven. Een journalist van de PZC (Provinciale Zeeuwse Courant) gaf bijvoorbeeld een cursus voor vrijwilligers om teksten te schrijven voor hun website en voor sociale media.’

In de pandemie hebben sociaal werk en bedrijven elkaar gevonden. Werken jullie vaker samen met bedrijven?

‘Jazeker. Maar ook vóór die tijd al. In het centrum hebben we bijvoorbeeld een boekhandel met een café en daar werken we regelmatig mee samen: als uitgangspunt voor informatiemateriaal of als sponsor. Een ander voorbeeld: samen

met de ondernemersvereniging geven we binnenkort vorm aan een aanpak voor jongeren die maatschappelijk actief willen zijn. Die jongeren hebben ervoor gekozen om nu zwerfvuil in de binnenstad op te ruimen. En jongeren kunnen fungeren als ambassadeurs van de stad voor toeristen door hen te verwelkomen en wegwijs te maken.

‘Daarnaast hebben we ons Poppodium De Spot. Dat werd natuurlijk ook hard getroffen de afgelopen maanden, vanwege de onmogelijkheid om onze optredens te laten doorgaan. Ondertussen starten we weer langzaam op en zenden we ook veel optredens live uit via internet. De Spot is ook zo’n onderdeel van Welzijn Middelburg van waaruit we veel samenwerken met lokale ondernemers. Uiteraard vooral vanuit de horeca-hoek.’

‘Mijn belvrijwilligers hebben me erdoor heen geholpen’. En: ‘Ik heb echt een klik met mijn belvrijwilliger, het is zo gezellig als ze belt’ staat op jullie website over “Heel Middelburg belt”.

‘Die actie was een groot succes. We zochten vrijwilligers die kwetsbare ouderen wilden bellen. Toen we 40 vrijwilligers hadden, hebben we daar een stop op gezet, want het aanbod was groter dan de vraag. Zij hebben zo’n 25

ouderen één of twee keer per week gebeld. Sommigen belden elke dag, door meerdere vrijwilligers. Het project is nu weer gestopt. Bij alle ouderen zijn hun wensen geïnventariseerd. En ze zijn allemaal geweest op initiatieven voor activiteiten en ontmoeting. Maar ook na het project blijven veel vrijwilligers die ouderen bellen, omdat ze echt een band met elkaar kregen. Vrijwilligers ervaren dat ze door iets simpels als bellen van grote betekenis voor anderen kunnen zijn. Vanuit grote verpleeghuizen zijn vergelijkbare initiatieven opgezet: vrijwilligers belden bewoners van verpleeghuizen.’

Zijn alleen ouderen gebeld, of ook andere kwetsbare inwoners?

‘Zodra de corona epidemie om zich heen greep, borrelden in alle teams ideeën op over hoe inwoners het best konden worden geholpen. In de eerste plaats de inwoners die onze medewerkers kennen. Zij hebben mensen gebeld om te horen hoe het met hen ging. Bodden allerlei diensten *online* aan. Via *Zoom*, maar ook telefonisch. Waar fysiek contact noodzakelijk was, maakten medewerkers afspraken met inwoners in grote ruimten of ruimten met een glazen plaat tussen medewerker en inwoner. Ook vonden dat soort ontmoetingen plaats in grote openbare ruimten of in parken. Dan gingen ze soms samen een wandeling maken.

‘Vanaf het begin van de pandemie hebben we een blog bijgehouden, die we via onze website, die van de gemeente en via sociale media verspreiden. Daarin staan niet alleen onze eigen activiteiten, maar ook die van ketenpartners en van inwoners. Bijvoorbeeld inwoners die bij toerbeurten gingen koken voor kwetsbare mensen. Of die hulp aanboden bij het binnen en buiten zetten van de vuilniscontainers bij minder mobiele buurtbewoners. Ook kwamen er op die blog berichten van overige organisaties en bedrijven die iets konden betekenen in de ondersteuning van kwetsbare mensen. Natuurlijk ook berichten over wat er weer kan sinds de voorzorgsmaatregelen versoepeld zijn, maar ook: wat er nog niet kan.’

Net als andere organisaties voor sociaal werk heeft ook Welzijn Middelburg veel digitaal aangeboden, zoals de blog, challenges en allerlei filmpjes. Blijven jullie dat ook na de coronacrisis doen?

‘We hebben heel veel filmpjes gemaakt, onder meer over sporten, oefeningen die je thuis kunt doen en oefeningen die je buiten kunt doen. Die filmpjes worden doorgestuurd, hebben een sneeuwbaaleffect. Zo bereiken we veel nieuwe mensen. Daar gaan we zeker mee door! En vanuit het jongerenwerk vonden er online gesprekken plaats die vervolgens live werden uitgezonden op een speciaal Youtube-kanaal.

‘Al vóór de crisis waren we begonnen met een project om de digitale vaardigheid van mensen te vergroten. Er is een best grote groep die niet handig meegaat in die digitale wereld, die door corona alleen maar belangrijker is geworden. Er moet steeds meer digitaal. Voor deze doelgroep hebben we samen met een stichting een Helpdesk opgezet en organiseren we activiteiten, in samenwerking met studenten van de hogeschool. In de coronacrisis zijn we veel meer gebruik gaan maken van sociale media, maar ook van de lokale en regionale media. Niet alleen van de PZC, maar ook van huis-aan-huisbladen.’

Wat is de belangrijkste les die jij uit de coronatijd tot nu toe trekt?

‘Ik roep altijd: sociaal werkers moeten creatief en ondernemend zijn. De afgelopen tijd hebben onze sociaal werkers laten zien dat ze inderdaad creatief en ondernemend zijn. Maar ook wendbaar en

flexibel. Ze konden snel schakelen naar andere manieren van werken, snel nieuwe projecten opstarten en als iets linksom niet lukte, dan lukte het rechtsom. Het sociaal werk heeft laten zien dicht bij de mensen te staan, snel in te kunnen spelen op veranderende ondersteuningsbehoeften van inwoners. We hebben onze waarde duidelijk aan de gemeente en aan samenwerkingspartners laten zien. Daar krijgen we waardering voor. Naast het feit dat ik hierdoor trots ben op onze medewerkers, verstevigt het ook onze positie in het maatschappelijk veld.’

Wat raakte jou persoonlijk?

‘De saamhorigheid! Intern zag ik dat medewerkers veel eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid namen om op andere manieren hun werk te kunnen doen. Ze zochten elkaar op - online of telefonisch - om van elkaars deskundigheid gebruik te kunnen maken. Ze traden buiten hun uren en taken om dat voor elkaar te krijgen. Die saamhorigheid zag ik ook in de wijken en de dorpen. Vanuit de kerken is hier vanouds veel vrijwillige inzet, maar nu zag je ook veel initiatieven vanuit buurten, wijken en dorpen. Ook allerlei andere verenigingen en stichtingen gingen zich inzetten voor kwetsbare inwoners. Die betrokkenheid, vooral in de beginperiode, heeft indruk op mij gemaakt.’

Als gevolg van de coronacrisis kampen we ook met een economische crisis. Wat verwacht jij dat de gemeente Middelburg gaat doen als middelen schaarser worden? Investeren in preventie of bezuinigen op het sociaal domein?

‘Dat gesprek voer ik nu met de gemeente. Eind vorig jaar heeft de gemeente haar nieuwe beleid voor het sociaal domein vastgesteld en dat is geënt op preventie, dicht bij inwoners van wijken en dorpen, op snel signaleren, snel problemen aanpakken om duurdere zorg te voorkomen. De gemeente wil meer investeren in de voorkant en verwacht dat de winst daarvan zich niet meteen aftekent, maar op de langere termijn. De andere kant van het verhaal is dat de economische realiteit ook geldt. Middelburg heeft een tekort van twaalf miljoen euro in de jeugdzorg. De gemeente wil investeren in de voorkant, maar moet ook iets aan haar uitgavenpatroon in deze veranderen. Ze zullen dus ingrijpende keuzes moeten maken. Ik verwacht dat de gemeente daarbij kijkt naar de lange termijn en daar ben ik blij om.’

20 juli

Kees Neefjes, Verdiwel